

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж.бр. 7365/17
04.07.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасне Беловић, председника већа, Јелене Стевановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против тужене АА1, чији је пуномоћник адвокат АБ1, ради раскида уговора о доживотном издржавању, вредност предмета спора 501.000,00 динара, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П.бр. 3277/14 од 29.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 04.07.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П.бр. 3277/14 од 29.06.2017. године у ставу првом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се раскине Уговор о доживотном издржавању оверен у предмету Петог општинског суда у Београду Ш ЗР.бр. 1112/03 од 30.12.2003. године, као и Анекс I тог уговора оверен у предмету Петог општинског суда у Београду I ЗР.бр. 1028/06 од 15.09.2006. године и Анекс II уговора о доживотном издржавању оверен у предмету Петог општинског суда у Београду II ЗР.бр. 657/07 од 15.05.2007. године, који је тужена АА1, као давалац издржавања, закључила са пок. ПП, бившим из Београда, као примаоцем издржавања.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П.бр. 3277/14 од 29.06.2017. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац АА да туженој АА1 накнади трошкове парничног поступка у износу од 195.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема овереног преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усваја се тужбени захтев тужиоца

АА, па се раскида Уговор о доживотном издржавању оверен у предмету Петог општинског суда у Београду III ЗР.бр. 1112/03 од 30.12.2003. године, као и Анекс I тог уговора оверен у предмету Петог општинског суда у Београду I ЗР.бр. 1028/06 од 15.09.2006. године, и Анекс II уговора о доживотном издржавању оверен у предмету Петог општинског суда у Београду II ЗР.бр. 657/07 од 15.05.2007. године, који је тужена АА1, као давалац издржавања, закључила са пок. ПП, бившим из Београда, као примаоцем издржавања. Ставом другим изреке обавезује се тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 245.810,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу из свих законом прописаних разлога, као и допуну жалбе, коју овај суд као неблагоприятну није разматрао.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде, у смислу члана 386 ЗПП-а, Апелациони суд је оценио да је жалба тужене основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се првостепена пресуда морала укинути, нити се на такву повреду указује жалбом тужене.

Према утврђеном чињеничном стању, између пок. ПП, као примаоца издржавања, и тужене, као даваоца издржавања, закључен је уговор о доживотном издржавању, оверен од стране судије Петог општинског суда у Београду ППР. 1112/03 дана 16.12.2003. године, којим је у члану 1 констатовано да је прималац издржавања пензионер, коме је, с обзиром на мали износ пензије, те године живота, имајући у виду да је рођен 1937. године, потребна туђа нега и помоћ због болести и старости, а у члану 2 констатовано да прималац и давалац издржавања већ више од две године живе заједно, те да је давалац издржавања и до тада помагала у издржавању примаоца издржавања, па жели да закључењем овог уговора и формално регулишу постојање односа о издржавању.

Давалац издржавања, овде тужена, се уговором обавезала да доживотно издржава примаоца на тај начин што ће му поклањати сву пажњу и негу као до тада, а нарочито се обавезала да ће му у случају болести пружити сву негу и помоћ у обављању свакодневних кућних послова, било непосредно, било преко трећих лица, о свом трошку, да ће му у случају болести помагати у набавкама и припремању хране, непосредно или преко трећих лица, да ће се у случају болести примаоца о њему свакодневно бринути, да ће му обезбедити потребне лекове, водити код лекара када је потребно, те ће га на сваки други начин неговати лично или преко трећих лица о свом трошку и да ће га након смрти сахранити по месним обичајима. Чланом 3 уговора констатовано је да се не предвиђа заједница живота као битан елемент уговора, због тога што животне околности могу довести до прекида заједнице живота између уговорача. Прималац се чланом 4 уговора обавезао да даваоцу као накнаду за пружено издржавање, након своје смрти, остави непокретности ближе наведене уговором које су допуњене I и II Анексом уговора о доживотном издржавању. Сада пок. ПП, прималац издржавања, боловао је од Паркинсонове болести, због чега му је била потребна туђа нега и помоћ.

Претходно је о њему, обзиром да је био удовац, бригу водио његов отац, на чију иницијативу је и закључен уговор о доживотном издржавању са овде туженом, јер ПП није могао да се брине сам о себи, отац то више није био у стању да чини, а рођена браћа, овде тужилац АА, као и АА2, те рођена сестра АА3 нису били заинтересовани за то. У току 2005. године прималац издржавања је сломио кук и карличну кост, од којих прелома се опоравио, тако да је његово опште стање било непромењено након тога, као и у наредној години, али 2007. године долази до погоршања његовог општег здравственог стања. За време трајања уговора тужена је водила бригу о примаоцу издржавања, био је адекватно збринут, чист, уредан, тужена му је кувала, обезбеђивала лекове и повремене боравке у _ јер су му боравци и третмани у тој бањи пријали. У тренутку када је стање примаоца издржавања било толико лоше да није могао да устаје из кревета, да оде до вц-а и купатила, тужена га је сместила, уз његову сагласност, у Дом за старе у "АА", где живе њени родитељи, за накнаду од 500 евра месечно, коју је плаћала својим средствима, а у коме је имао обезбеђену негу, масажу руку и ногу, као и здравствену негу, где је и преминуо дана 23.12.2007. године. Тужена га је, у складу са својим обавезама из уговора, сахранила претходно купивши гробно место у коме је сахрањен.

Поступајући по налозима из решења Апелационог суда у Београду Гж.бр. 2748/14, првостепени суд је у поновном поступку утврдио да је ПП, након што је провео 10 дана у КБЦ "Звездара" у периоду од 22.03. до 31.03.2007. године, консултован дерматолог због промена на трбуху, који је био мишљења да се ради о базотелиому (промене на кожи) које је потребно хируршки отклонити, због чега је потребно да се јави Онколошком институту, као и да је препоручено бањско лечење. У отпусној листи Специјалне болнице за рехабилитацију "Бања Ковиљача", у којој је прималац издржавања лечен само 6 дана у периоду од 31.03.2007. до 06.04.2007. године, а примљен ради физијатријског лечења због немогућности самосталног хода, наведено је да на предњој страни абдомена постоји петељаста промена величине 2x3 цм, те да је предложена интервенција baso epiteliuma abdomenis (промене на кожи) у Онколошком институту, која није спроведена, због чега је контраиндикиван физикални третман у Специјалној болници "Бања Ковиљача", да пацијент прекида лечење у установи и да је даље лечење потребно наставити на Институту за онкологију. Тужена је истог дана 06.04.2007. године сместила пок. ПП у Старачки дом "АА", у коме је био смештен више од осам месеци и где је преминуо дана 23.12.2007. године. Тужена је у свом исказу, у поновном поступку, навела да је пок. ПП неко време провео у КБЦ "Звездара" где му је било јако лоше, због чега га је одвела у Бању Ковиљачу по препоруци лекара, да су је након 7 дана звали из Бање и казали да ПП умире и да дође по њега, да га је из Бање одвезла у "АА" где се после месец дана у потпуности опоравио и да се 06.05.2007.године вратила у Београд у намери да се утврди шта је са његовом променом на кожи, да га је одвела на онкологију где су констатовали да то није за њих и упутили је у Звечанску, где су јој рекли да промена на кожи ПП, није опасна за живот, да лекари нису предлагали операцију, јер би то за њега било мучење и да интервенције није било, јер прималац издржавања на то није пристао, као и да би се све то видело из његовог здравственог картона који је нестао, а да је ПП умро од срца.

Из тако утврђеног чињеничног стања, по мишљењу првостепеног суда, како тужена, као давалац издржавања, није поступила по препоруци лекара и сада пок. ПП није одвела на даље лечење на Институт за онкологију у Београду, већ га је сместила у старачки дом, чиме му није пружила одговарајућу неопходну здравствену заштиту, стекли су се услови за раскид уговора због неиспуњења, у смислу одредбе члана 124

Према оцени Апелационог суда, у првостепеном поступку правилно су утврђене све чињенице од којих зависи одлука о тужбеном захтеву али је, с обзиром на све околности случаја, првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда, те погрешно применио материјално право када је закључио да су се стекли услови за раскид уговора због неиспуњења, у смислу одредбе члана 124 Закона о облигационим односима. Наиме, није прихватљиво становиште првостепеног суда да су испуњени услови за раскид уговора о доживотном издржавању због неизвршења уговорних обавеза. Ово стога што је првостепени суд утврђено чињенично стање требало да сагледа у смислу одредбе 131 ЗОО-а којим је прописано да се уговор не може раскинути због неиспуњења незнатног дела обавезе, као и у складу са одредбом члана 194 Закона о наслеђивању, водећи рачуна о појму и својствима овог уговора, као специфичног уговора у наследном праву.

Приликом оцене да ли су се стекли услови за раскид уговора о доживотном издржавању због неизвршења од стране даваоца издржавања, требало је узети у обзир све уговорне обавезе даваоца издржавања, њене материјалне, личне и породичне прилике, материјалне, личне и породичне прилике примаоца издржавања, те потребе, захтеве и жеље примаоца издржавања, као и то да ли је прималац издржавања био задовољан обимом и квалитетом учињених давања. Како се ниједан уговор облигационог права не може раскинути због неиспуњења незнатног дела обавезе, у складу са одредбом члана 131 ЗОО-а, одлучна чињеница за процену незнатности испуњења је природа уговора, квалитет и квантитет обавеза, што се процењује у сваком конкретном случају. Уговор о доживотном издржавању за разлику од других уговора облигационог права, као уговор из наследног права, има специфична својства у виду алеаторности и трајности извршења даваоцевих обавеза које су комплексне и могу бити различите по својој природи, те су углавном састављене од низа разних чинидби материјалне и личне природе чије извршење траје дуже времена.

У конкретном случају, по становишту овог суда, околност да је давалац издржавања смештен у старачки дом, без претходне интервенције у циљу отклањања промене на кожи, не представља околност из које се може поуздано закључити да тужена као давалац издржавања преузете обавезе није извршавала у обиму и на начин који су одговарали потребама и здравственом стању примаоца издржавања, те да му није пружила одговарајућу, неопходну здравствену заштиту. Ангажовање тужене у најтежем периоду болести примаоца издржавања и околност да га је она сместила не у било коју геријатријску установу, која није задовољавала одређене стандарде, већ у одговарајућу геријатријску установу, коју је плаћала 500 евра месечно, по мишљењу овог суда управо говори о томе да је она извршавала своје уговорне обавезе.

Чињеница да није спроведена интервенција отклањања промене на кожи примаоца издржавања, у завршној фази његове болести, посебно с обзиром да тужилац промене на кожи примаоца издржавања није довео у везу са чињеницом смрти, нити се из изведених доказа може поуздано утврдити да је таква интервенција била нужна и потребна, па чак ни да ли би била могућа, имајући у виду његово тешко здравствено стање у завршној фази Паркинсонове болести, по мишљењу овог суда не чини оправданим закључак првостепеног суда да су се стекли услови за раскид уговора који је био извршаван од стране тужене у складу са уговорним обавезама непуних шест

година (две године пре закључења уговора, како је то уговором констатовано, и четири године након закључења уговора).

Ово нарочито, јер се у конкретном случају мора ценити и околност да ли је прималац издржавања био задовољан обимом и квалитетом учињених давања, о чему, сем исказа комшиница СС и СС1, као сведока незаинтересованих за исход овог спора, говори и околност да за живота прималац издржавања није тужбом тражио раскид уговора о доживотном издржавању због неиспуњена уговорних обавеза, што би свакако учинио да није био задовољан обимом и квалитетом услуга пружених током непуних шест година издржавања од стране тужене, као и током више од осам месеци боравка у "АА", већ да је то након његове смрти учинио овде тужилац, његов брат, као законски наследник, који по сопственом исказу са рочишта од 26.05.2009.године, није често одлазио код брата јер није могао, последњи пут га је видео 2006.године (у побијаној пресуди грешком у куцању означено 2007. године), а није био ни на његовој сахрани јер није знао "ко се сахрањује".

На основу свега изложеног, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду применом члана 394 тачка 3 и 4 ЗПП-а, као у првом ставу изреке ове пресуде.

С обзиром да је преиначио првостепену пресуду, другостепени суд је одлучио о трошковима целог поступка, на основу члана 165 став 2 ЗПП-а, имајући у виду исход спора и постигнути успех странака и одредбе чланова 150 и 154 ЗПП-а, узевши у обзир само оне трошкове који су били нужни ради вођења парнице, у смислу члана 150 ЗПП-а крећући се у границама стављеног захтева за накнаду трошкова, применом Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката ("Службени гласник РС", бр. 121/2012) важећој у време обрачуна, те су с обзиром на означену вредност предмета спора од 501.000,00 динара, туженој признати трошкови за састав одговора на тужбу и једног образложеног поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за заступања са приступом и паушалом на 14 одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за приступ на 5 неодржаних рочишта у износу од по 6.000,00 динара, укупно у износу од 195.000,00 динара, те је одлучено као у ставу другом изреке, на основу члана 401 тачка 3 ЗПП-а.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Јасна Беловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић